

Till

Styrelsen i Lärarnas riksförbund

På förvåren 1964 utkom debattskriften "Lärare-Elev" (Psyko-logiska aspekter på disciplinproblemet), författad av psyko-logen Jan C. Bouman och undertecknad. Under det halvår, som förflutit, har skriften kommit att alltmer uppmärksammas, både av skolans folk och av andra. Skälet till detta är sä-kert inte minst att det s.k. disciplinproblemet angrips från en ny synvinkel, och att lärarsituationen i samhället radi-kalt ställs under debatt. I koncentrat vill skriften fram-hålla följande:

1. Lgr ger en skev bild av lärarens möjligheter i dennes re-lationer på det rent mänskliga planet till eleverna. Varje lärare måste vid läsningen av avsnittet "Skolans inre ar-bete: Eleven och läraren", känna sig underlägsen och skuld-belastad.
2. För att åtminstone i någon mån ha möjlighet att närma sig de i Lgr uppsatta målen, fordras av lärarna att de har en grundlig insikt i personlighetspsykologi.
3. Läraryrket är allmänmänskligt sett det viktigaste yrket i ett samhälle (näst "föräldrayrket"). Det måste därför på ett helt annat sätt än nu ställas centralt av alla berörda parter. I det alltmer neurotiserande samhället måste vi oförbehållsamt satsa på lärarnas profylaktiska möjligheter.
4. Den nuvarande lärarutbildningen kretsar alltför mycket kring rent metodiska frågor. Man håller inte tillräckligt räkning med de psykologiska faktorer, som måste beaktas i varje me-todikdiskussion.
5. På samma sätt är varje diskussion om disciplinmedel, som endast syftar till uppnåendet av en ren formell disciplin, aldrig annat än ett avvärjande försvar. Man kan aldrig kom-ma åt problemet, om man inte går den obekväma vägen att förutsättningslöst ställa frågan vad disciplin egentligen innebär i ett intermänskligt förhållande och sedan låter detta vara utgångspunkt för hela debatten.
6. Som en röd tråd går genom skriften tanken att lärarens möj-ligheter - och samhällets - står och faller med den psyko-logiska utbildning, som våra lärare kommer att få. Att på ett formellt sätt försöka komma tillrätta med disciplin-krisen är dömt att misslyckas, då det innebär att syssla med symptom i stället för orsaker.

LR:s styrelse. Skrivelse fr. adj. U. Hjelm ang. disciplin-problemet.

LR-705-64--100---

7. Alla tillgängliga samhällsresurser måste sättas in i ett konkret handlingsprogram för att ge både den nuvarande och kommande generationer större möjligheter på det rent mänskliga planet. All psykologisk och pedagogisk forskning borde vara helt inriktad på detta. Nu gör man inte tillräckligt från det hållet.

På SÖ har man velat låta påskina att den disciplinära situationen är bättre än vad den s.k. disciplindebatten har givit vid handen. Mot detta har bl.a. LR reagerat i olika sammanhang. Tiden förefaller således mogen för en brett upplagd debatt mellan representanter för psykologisk och pedagogisk forskning, för SÖ och för de olika lärarkategorierna. Skriften "Lärare-Elev" är genom sina rakt på sak gående synpunkter en mycket lämplig utgångspunkt för en konstruktiv debatt. Detta har jag själv kunnat konstatera, sedan jag vid flera olika tillfällen på studiedagar och på konferenser haft möjlighet att ställa skriftens innehåll som utgångspunkt för debatten. Som kursledare under bl.a. en av Saltsjöbadskonferenserna och på metodik- och konsulentkurserna för lärarna i moderna språk har jag haft glädjen att kunna konstatera en stor och varm entusiasm för innehållet i skriften, något som ytterligare har stärkt mig i tron att min medförfattare och jag är inne på rätt väg. Sist men inte minst vill jag nämna, att Dr Bouman och jag efter förhandlingar med Skoldirektionen i Stockholm fått tillfälle att starta en kurs i praktisk psykologi för lärare av alla kategorier. Denna kurs går nu på sin första termin och har redan samlat ett drygt 70-tal deltagare. Den leds av Dr Bouman och hålls varannan torsdag kl. 19.30 i Sessionssalen i Skoldirektionens hus på Hantverkaregatan. Det råder ingen tvekan om att den reaktion, som denna kurs redan har mött, vittnar om hur oerhört viktigt det är att lärarna får sin psykologiska möjlighet i yrket belyst.

Reaktionen på "Lärare-Elev" har varit positiv och just dess karaktär av debattskrift har framhållits både från recensions- och privat håll. (I början av november publicerar f.ö. Dr Bouman och jag själv en ny skrift av typisk debattkaraktär med titeln "Lärare-Föräldrar")

Med stöd av ovanstående synpunkter vill jag nu vända mig till mitt förbund och be dess representanter att ställa sig öppna för att inom en snar framtid vilja anordna den av mig skisserade debatten om disciplinen i skolorna. Som debattdeltagare skulle både Dr Bouman och jag vilja se följande personer:

Professor Torsten Husén,
Docent Ingvar Johannesson,
Undervisningsrådet Sven-Erik Henricson,
Fil.lic. Bengt Börjeson (Dr Börjeson har såsom varande den ende som hittills skriftligt uttalat kritik mot skriften förklarat sig villig att delta i debatten.),
En representant för LR,
En rektor eller skolinspektör,
samt vi själva.

Högaktningsfullt

Urban Hjelm
adjunkt

Paternostervägen 94
Johanneshov
t. 39 26 06